

05.01.2015/2-1

SAHTE BELGE İLE YAPILAN YURTDIŞI BORÇLANMA İŞLEMLERİ

ÖZET : Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından 13 Ocak 2015 tarihli ve 2015/2 sayılı Genelge yayımlanmış olup bu Genelge’de sahte belge düzenlemek suretiyle yurtdışı borçlanma işlemi yapan kişiler hakkında uygulanacak işlemler hakkında açıklamalarda bulunulmuştur.

08/05/1985 tarihli ve 3201 sayılı “Yurtdışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurtdışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanunun” 1 inci maddesine göre, 18 yaşını doldurmuş Türk vatandaşları ile doğumla Türk vatandaşı olup da çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenler Türk vatandaşı iken yurt dışında geçen ve belgelendirilen sigortalılık süreleri ve bu süreleri arasında veya sonunda her birinde bir yıla kadar olan işsizlik süreleri ile yurt dışında ev kadını olarak geçen süreleri, Kanunda belirtilen sosyal güvenlik kuruluşlarına prim ödenmemiş olması ve istekleri halinde, borçlanabilmektedirler.

Yurtdışında Geçen Sürelerin Borçlandırılması ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmeliğin 9 uncu maddesine göre, ülkemizde sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış ülkelerde geçen sigortalılık sürelerini 3201 sayılı Kanuna göre borçlanma talebinde bulunanların;

1) Bulunulan ülkelerdeki Türk konsoloslukları, çalışma ve sosyal güvenlik müşavirlikleri veya ataşelikler gibi temsilciliklerden alınacak ve yurtdışı borçlanma için kullanılacağı belirtilen hizmet belgelerinden,

2) Yurtdışında çalıştıkları işyerlerinden alacakları hizmet sürelerini gösterir bonservisleri ile birlikte pasaportlarında bulunan çalışma izinlerinin tercümelerinden,

durumlarına uygun olanını SGK’ya ibraz etmeleri halinde borçlanma işlemleri sonuçlandırılmaktadır.

Yönetmeliğin 8 inci maddesine göre borçlanma talebinde bulunanların yurtdışında geçen ve borçlanmaya esas olacak sürelerini belgelendirme mecburiyetleri kendilerine aittir.

Sözleşmeli/sözleşmesiz ülkelerdeki çalışma sürelerini, buldukları ülkelerdeki Türk konsoloslukları, çalışma ve sosyal güvenlik müşavirlikleri veya ataşelikler gibi temsilciliklerden aldıklarını beyan ederek borçlanma talebinde bulunan sigortalıların ibraz ettikleri yurtdışı hizmet belgelerinin teyidi amacıyla yurtdışı hizmet belgesini tanzim ve tasdik eden yurtdışındaki temsilciliklerimizle yapılan (konsolosluklar, çalışma ve sosyal güvenlik müşavirlikleri veya ataşelikler) yazışmalar sonucunda





05.01.2015/2-2

yurtdışı hizmet belgeleri sahte olanların 3201 sayılı Kanuna göre yaptıkları yurtdışı hizmet borçlanmaları ve borçlanma karşılığı bağlanan aylıkları iptal edilmekte, yersiz olarak ödenen aylıklar 5510 sayılı Kanunun 96 ncı maddesine göre tahsil edilmektedir. Ayrıca, bunlar hakkında Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunmaktadır.

Diğer taraftan yurtdışı temsilciliklerimizce düzenlendiği belirtilerek sosyal güvenlik il müdürlüğü/sosyal güvenlik merkezlerine ibraz edilen sahte hizmet belgeleriyle SGK'dan aylık veya gelir alanlarla ilgili yürütülmekte olan soruşturma sonucunda düzenlenen raporda; sigortalıların ibraz ettiği yurtdışı hizmet belgelerinin sahte olması nedeniyle SGK'ya ödenen tutarların 6098 sayılı Borçlar Kanununun 81 inci maddesine göre gelir kaydedilmesi gerektiği teklif edilmiştir.

Sahte yurtdışı hizmet belgesi sunarak yurtdışında geçen çalışma sürelerini 3201 sayılı Kanuna göre borçlanarak borcunu ödeyenler ile borçlandıkları hizmetlere istinaden aylık bağlananların borçlanma karşılığı SGK'ya ödedikleri miktarlar ile ilgili Kurum uygulamasının ne yönde olması gerektiği hususunda, Hukuk Müşavirliğinden alınan 18.09.2014 tarihli mütalaa; 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun 81 inci maddesi; "Hukuka veya ahlaka aykırı bir sonucun gerçekleşmesi amacıyla verilen şey geri istenemez. Ancak, açılan davada hakim, bu şeyin Devlete mal edilmesine karar verebilir" hükmüne amir olup, bu madde mülga 818 sayılı Borçlar Kanununun 65 inci maddesini karşılamaktadır. 5510 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin üçüncü fıkrası ise "Yanlış veya yersiz alınmış olduğu tespit edilen primler, alındıkları tarihten on yıl geçmemiş ise hisseleri oranında işverenlere, sigortalılara, isteğe bağlı sigortalılara veya genel sağlık sigortalılarına veya hak sahiplerine kanuni faizi ile birlikte geri verilir. Kanuni faiz primin Kuruma yatırıldığı tarihi takip eden ay başından, iadenin yapıldığı ayın başına kadar geçen süre için hesaplanır. Ancak Borçlar Kanununun 65 inci maddesi hükmü saklıdır." hükmünü amir olup, mezkür düzenlemede yanlış ve yersiz olarak almış olduğu anlaşılan primlerin işverenlere ve sigortalılara geri verileceği belirtilmişse de, sahte bildirimler nedeniyle ödenen primler bu kapsamda olmayıp, bu nitelikteki prim ödemeleri için madde hükmü uygulanmaz. Zira Borçlar Kanununa atıf yapılarak primlerin iade edilmeyeceği açıkça vurgulanmıştır. Sözleşmesiz ülkelerdeki ve sözleşmeli ülke Libya'da geçen çalışma süreleri ile ilgili sahte yurtdışı hizmet belgesi sunarak 3201 sayılı Kanuna göre borçlanan/borçlandıkları hizmetlere göre aylık bağlanan sigortalıların, sahte yurtdışı hizmet belgesi sunduklarının teftiş haricinde tespit edilmesi halinde de; borçlanmalarının iptal edilerek ödedikleri borçlanma bedellerinin 6098 sayılı Kanunun 81 inci maddesi kapsamında değerlendirilerek iade edilmemesi, aylık bağlanmış olanlar hakkında ise 5510 sayılı Kanunun 96 ncı maddesine göre işlem yapılarak borçlanma bedellerinin yersiz ödemelere mahsup edilmesi, kalan miktar olursa yine 6098 sayılı Kanunun 81 inci maddesi kapsamında değerlendirilerek iade edilmemesi gerektiği, yönündedir.

Buna göre, sözleşmeli/sözleşmesiz ülkelerdeki sigortalılık sürelerini 3201 sayılı Kanuna göre borçlanmak için sahte yurtdışı hizmet belgesi sunduğu belirlenen sigortalılar hakkında soruşturma raporu bulunup bulunmadığına bakılmaksızın Hukuk Müşavirliğinin görüşü doğrultusunda işlem yapılarak borçlanma karşılığı ödenen miktarın, aylık bağlanmış ise yersiz ödemeye mahsup edildikten





T Ü R M O B

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ

İŞ VE SOSYAL GÜVENLİK MEVZUATI SİRKÜLERİ

05.01.2015/2-3

sonra kalan borçlanma tutarının SGK'ya gelir kaydedilmesi ve Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulması gerekmektedir.

Bu genelgenin yayım tarihinden önce sahte hizmet belgesi sunarak yurtdışında sözleşmeli/sözleşmesiz ülkelerdeki sigortalılık sürelerini borçlanıp, borçlanma bedeli iade edilen sigortalılar ile borçlandıkları süreler dikkate alınarak aylık bağlanan sigortalılara yersiz olarak ödenen aylıklar ile ilgili 5510 sayılı Kanununun 96 ncı maddesine göre işlem yapıldıktan sonra kalan miktarı iade edilen sigortalılar hakkında bu Genelge hükümleri uygulanmayacaktır.

Saygılarımızla...

